

atur: qz dñs ecclesia gentis a vitioz labe mūdāta 7 ob fidei meriti filia est cognominata: pñuo synagoga pfidie si mul 7 inuidie celo soluta ē pfidie qdē qz in chriso crede re noluit inuidie vō: qz ecclesia credere voluit. 7 qd aie bāt nūq̄ archisynagogo: qd vltra veras m̄grm: p eos ho die dicit qd a deo destituti synagoge statū vidēt: vt restau rari possē nō credāt: iōqz p resuscitatioē illi supplicādū nō ē estimāt. **Sz** si archisynagog. i. cetus doctoꝝ legis credere voluerit: 7 subiecta ei synagoga salua erit. qz vō synagoga leticia dñice inhabitatiōis merito infidelitatis amittit: qñ iter flētes 7 ciulātes mortua iacet. Tenēs autē puellē manū dñis eā suscitauit: qz nisi pus mūdāte fuerit man⁹ iudeoꝝ q sanguine plene sūt: synagoga mortua nō resurget. In sanatiōe autē emoruoisse mulieris 7 suscitati one puellē: salus oñdī generis humani: q a dño ita dis p̄sata ē: vt pmo aliq̄ ex israel ad fidē venirēt: deinde ple nitudo gentiū intraret: ac sic oīs israel salu⁹ fieret. annoꝝ aut. xij. erat puella: 7 annis. xij. mulier erat passa: qz pec cata nō credētū apparuerit i inilio fidei credētū. vñ dī cī: Credidit abraham deo 7 reputat⁹ est ei ad iusticiam. **GREGO.** iij. mo. Moraliter vō redēptō: nē puellā in domo: iuuenē vero extra portā: in sepulchro autē lazar⁹ sus citat. adhuc qdē in domo mortu⁹ iacet qd later in pecca to. iā extra portā educit: cui⁹ iniquitas vsqz ad vecordia pu blice p̄peratōis apit. sepulture vō aggere p̄mit qd p̄petra tiōe neq̄tie etiā vñ p̄suetudinis p̄sus grauat. **BEDA:** Et notādū qd leuiōes 7 quodidani errat: leuiōis p̄nie possūt remedio curari. vñ iacētē in cōclauī dñs facillima voce puellā resuscitat dicit: Puella surge. vt vō qdridua nus mortu⁹ sepulchri claustra euadere possit: fremuit spū turbauit seipm: lachrymas fudit. Quāto igit graui⁹ aie moꝝ: tāto actio: necesse ē vt penitētis feruor insit. **Sz** 7 h notādū qz publica noxa publico eget remedio. vñ la zar⁹ de monumento vocat⁹ pplis innotuit. Lenia autē pec cata: secreta queit p̄nia deleri. vñ puella in domo facēs paucis arbitris exurgit: eis dēqz vt nemini man⁹ cūctet p̄ci p̄t. Turba etiā foris cūctet vt puella suscitē: qz si nō p̄t a secretio: ib⁹ cordis expellit seculariū multitudo curaz: aīa qd intrinsec⁹ iacet mortua: nō resurgit. Vñ aut surrexit 7 ambulabat: qz aīa a peccat⁹ resuscitata: nō solū a foridib⁹ scelerum exurgere: sed 7 in bonis p̄ficere debet opib⁹ 7 moꝝ: necesse est vt celesti pane satietur: diuini. s. verbi 7 altaris particeps effecta.

.VI.
Egressus inde abiit in patriā suā 7 seq̄ bāt eū discipuli sui. Et facto sabbato ce pit i synagoga docere 7 mlti audietes ad mirabāt i doctrina ei⁹ dicētes: Vñ huic hec oīa? Et qd ē sapia qd data ē illi: 7 virtutes tales qd p man⁹ ei⁹ efficiūt? Nōne hic ē faber fili⁹ marie: frater Ja cobi 7 ioseph 7 iude 7 Simonis? Nōne 7 sorores ei⁹ hic nobiscū sūt? Et scādaliēbāt i illo. Et dice bat illis iesus: qz nō ē ppheta sine honore nisi i pa tria sua: 7 in domo sua: 7 i cognatiōe sua. 7 nō po terat ibi virtutē vllam facere nisi paucos infirmos impositis manibus curauit: 7 mirabantur prop̄ incredulitatem eorum.

THEO. Post p̄missa miracula dñs i patriā suā reuer tit: nō ignorās qm sperneret eū: sz vt occasione nō habe rent vltius dīcedi: qz si venisses credidisses? nbi vñ dī cī: Et egres. inde abiit in pa. su. 7 se. eū disc. sui. **BEDA:** Patria ei⁹ nazareth dicit: in q erat nutrit⁹. **Sz** quātā na gareoꝝ cecitas qd cū quē v̄bis facit⁹ illi⁹ chrisu cognos cere poterat: ob solā gēis noticiā p̄tēnūt. Sequit⁹: Et fa cto sab. cepit in syna. do. 7 mul. au. admi. in doc. eius dī. vñ huic hec oīa? 7 qd estis. qd oīa. est. illi: 7 vñ. ta. qd p ma. ei⁹

efficiūt: **Sapia** ad doctrinā: virtutes referūt ad sanitates 7 miracula faciebat. **Sed:** Nōne hic ē faber: fili⁹ Ma rie? **AVG.** de cō. cuā Matthe⁹ qdē fabri filiū cū dīcū ē dicit. nec mirādū ē cū vtrūqz dīci poterit. eo. n. fabri credebāt quo 7 fabri filiū. **HIERO.** fili⁹ qdē fabri Je sus vocat⁹: sz fabri qd fabricat⁹ ē auro: a 7 solē. i. ecclesiaz p̄i mā 7 sequētū qz figura mulier 7 puella sanat. **BEDA:** Nā cū humana nō sint cōpanda diuinis: typus tñ inte ger est qd p̄i. Chisti igne opat⁹ 7 spū. Sequit⁹: frater iaco bi 7 ioseph 7 iude 7 simonis. nōne 7 sorores ei⁹? h nobis cū sūt: frēs 7 sorores ei⁹? secū ē testant⁹: qd tñ nō libertio seph aut Marie iuxta hereticos sūt putadi: sz pon⁹ iuxta more sacre scripture cognati sūt intelligēdi: quō abas 7 loth frēs appellāt: cū ēēt loth filius fratris abas. Et scā daliēbāt i illo. Scādali⁹ 7 error iudeoꝝ. sal⁹ nfa ē 7 hereticoꝝ p̄denatio. Intā. n. spernebāt dñm Jesū chrisu: vt eū fabri 7 fabri vō carēt filiū. Sequit⁹: Et dicebat eis Je sus: Quia nō est pph̄a sine hono. nisi i pa. sua 7 cognā. sua. 7 in do. sua. **Prophetā** dīci in scripturis dñm Jesū etiā Moyses testis ē: q futurā ei⁹ incarnationē p̄dicēs fi lijs israel ait: **Prophetā** vobis suscitabit dñs oīus vñ de fratrib⁹ v̄ris. Nō solū aut ipē qd dñs ē. pph̄etaz: sed 7 helias: hieremias: ceteriqz pph̄etē minores i p̄ia sua qd i extremis ciuitatib⁹ bñi sūt: qz p̄p̄mōdū nature ē ciues sp̄ ciuib⁹ inuidere. nō. n. p̄siderat p̄ntia virt op̄a: sz fra gile recordant infantia. **HIERO.** Comitāt etiā sepe vi litas originē: vt est illud: Quis ē fili⁹? Isai: qz humilia dñs respicit i alta a lōge cognoscit. **THEO.** Siue etiā p̄e claros p̄sanguineos pph̄etā hēat: ciues odiūt eos: 7 pro pter h dēhonorāt pph̄etā. Sequit⁹: Et nō pote. ibi. vir. vllam facere nisi pau. infir. ipo. ma. cura. Qd aut dīcū nō po terat: intelligere oportet nō acceptabat: qz nō ipē ip̄osē: sz illi infideles erat: ergo ibi nō operat virtutes: parcom eis ne maiori rep̄b̄sione dīgni ēēt: etiā factis miraculis nō credētes. vñ aliter: in miraculis faciendīs necessaria ē virtus operantis 7 recipientiū fides: qd ibi deficiebat. vñ nō acceptabat Iesus ibi signa facere. Sequit⁹: Et mira. p pter incre. illoꝝ. **BEDA:** Nō qñ inopinata 7 imp̄ouisa mirat⁹ qd nouit oīa anq̄ hant: sz qd nouit occulta cordis: qd mirādū intinare vult hoib⁹: mirari se corā hoib⁹ cū dīc. iudeoꝝ. n. miranda notat cecitas: qd nec pph̄etis suis credere dē chriso: nec ipsi inter se nato voluerunt cre dere chriso. Mystice autem Iesus despiciūt in domo 7 in patriā sua: h ē i p̄plo iudeoꝝ. 7 iō pauca ibi signa fecit: ne penit⁹ excusabiles ibi fierēt. Maiora aut signa dīdici gētiū p̄plo facit: nō tā i sanitate corpoꝝ qd in aīaz salute.

Et circuibat castella i circuitu docēs. Et puo cauit duodecim: 7 cepit eos mittere binos: 7 dabat illis potestātē spūus imūdoꝝ. Et p̄cepit eis ne qd tollerēt i via nisi virgā tñ: nō perā neqz panē neqz in cōna es sz calciatos sandalijs: 7 ne induerentur duabus tunicis. Et dicebat eis: Quocūqz introie ritis in domū illic manete donec exeatis inde. 7 q cūqz nō receperit vos nec audierint vos: exētes inde excutite puluerē de pedibus v̄ris in testimo niū illis. Et exētes p̄dicabāt vt penitentiā age rent: 7 demonia multa eīciebant: 7 vngēbāt oleo multos egrotos 7 sanabantur.

THEO. Nō solū in ciuitatibus p̄dicabat dñs: sed 7 i castellis: vt discam⁹ parua nō spernere: neqz magnas sp̄ q̄rere ciuitates: sed verbū dei in vicis abieciis 7 vilibus seminare. Vñ dicit: Et circui. castel. in circuitu do. **BE DA:** Benignus aut 7 clemēs dñs ac m̄gr nō inuidit suis atqz discipulis suis virtutes suas. 7 sicut ipse curauerat omnē languorē 7 omnē infirmitatē: apls quoqz suis oē dī potestātē. vñ sequit⁹: Et puo. xij. 7 ce. eos mī. bi. 7 oī. illis po.

illis po. spi. imun. Sed multa distantia est inter donare et accipere. Ite quocumque agit potestate dñi agit: illi siquidem faciunt: imbecillitate sua et virtutes dñi presentant: dicentes: In nomine Jesu surge et ambula. **THEO.** Binos autem apostolos mittit ut fieret pemptio: quia ut ait ecclesiastes: Melius est simul duos esse quam unum. Si autem plures quam duos misisset non esset sufficiens numerus ut in plura castella mitterentur.

GREGO. in ho. Binos autem in predicatione discipulos mittit: quoniam duo sunt precepta charitatis: dei videlicet amor et proximi: et minus quam inter duos charitas haberi non potest. p. h. g. nobis innuit: quia quod charitate erga alterum non habet predicationis officium suscipere nullatenus debet. Sequitur: Et ecce eis ne quid tol. in via nisi virgā tantum: non per. non per. non in zona eis: scilicet cal. san. et ne indu. du. tunicis. **BEDA:** Tanta enim predicatorum in deo debet esse fiducia: et prout vite suppositus: quibus non potest deari: in hostibus non deesse certissime sciat: ne dum mens ei occupat ad ipsalia: minus alij pvideat eterna. **CHRY.**

Hoc etiam eis dominus precepit: ut per habitum ostenderet quantum a divitiis et desiderio distabat. **THEO.** Instruens etiam eos per hoc non esse amatores munerum: et videlicet eos per predicare pauperum ac deesse: cum apostoli nihil habeant. **AVG.** de co. euā.

Ubi cum per matth. dominus continuo subiiceret: Signum est. n. opere rarius cibo suo. satis ostendit cur eos possidere hoc aut ferre noluerit: non quod necessaria non sint necessitati huius vite sed quia sic eos mitteret: ut et eis hoc debere demonstraret ab illis quibus euangelium credentibus nuntiaret. unde apparet huiusmodi preceptum dominum tanquam euangelistis vivere aliunde non debere: quod eis presentibus quibus annuntiat euangelium: alioquin hoc preceptum fecit apostoli qui victi de manu suorum labore transibat: sed patres dedisse in qua seiret sibi ista debere.

Soleat item queri: quomodo mattheus et lucas commemoraverint dixisse dominum discipulis ut nec virgā ferrent: cum dicat Marcus: Et precepit eis: nequid tol. in via: nisi virgā tantum. Quod ita soluitur: ut intelligamus sub alia significatione dicta virgā: quod finem Marcum ferenda est: et sub alia illa quod finem mattheus et lucas non ferenda. Potuit enim sic breviter dici: Nihil necessarium vobis feratis nisi virgā tantum: ut illud quod dictum est: Nec virgā: intelligat nec minimas quidem res. Quod vero adiunctum est: Nisi virgā tantum: intelligat quod per patres a domino recepta quod virge nomine significata est: etiam quod non portant non deerunt.

Utrique ergo dominus dixit: sed non utriusque unus euangelista commemoravit: putat ille quod virgā cum alia significatione posita tollenda dixit: ei qui virgā rursus aliud significat non tollenda dixit: et dicitur: scilicet ista res reddita non potest. Sic et calciamēta cum dicitur Mattheus in via non esse portanda: curā prohibet: quia id cogitant portanda ne desint. hoc et de duabus tunicis intelligendum est: ne quod eorum propter eas qua esset indumentis: alia portanda curaret: sollicitus ne opus esset cum ex illa potestate posset accipere. p. inde Marcus dicendo calciamēta eos sandalijs vel solis: aliud hoc calciamēta mystice significationis habere admonet: ut pes neque tectus sit de super: nec nudus ad terrā. i. nec occultet euangelium: nec terrene commodis innitatur. et quod non habet vel portare duas tunicas: sed expressius induit prohibet: quod eos monet nisi non dupliciter: sed simpliciter ambulare. Quisquis autem putat non potuisse dominum in vno finem quiddam figurare quidam propter ponere eloquia: cetera eius inspicit: et videbit quod hoc temere ac i. erudite arbitretur. **BEDA:** In duabus autem tunicis videtur mihi duplex ostendere vestimentum: non quod in locis scripturę glaciali nunc rigentibus: vna quis tunica debeat esse contentus: sed in tunica vestimentum intelligamus ne aliud vestitu: aliud vobis futurore timore servet. **CHRY.** Uel aliter: Mattheus et lucas non calciamēta neque baculum portare permittit: quod ostendit perfectissimum esse. Marcus vero baculum iubet assumere et sandalijs calciari: quod dicitur est permittit.

BEDA Allegorice autem propter opera seculi: per pauperem ostendit temporales: per es in zona occultatio sapientie desinit: quia quisque officium doctoris accipit: neque oneribus secularium negotiorum deprimi: neque desiderijs carnalibus resol-

ui: neque commissum sibi talentum verbi: sub ocio debet lentum cor: poris abscondere. Sequitur: Et dicit eis quocumque intro. in domum. illuc deo. ex. inde. Ubi dat presentie generale mada tum: ut hospitalis necessitudinis intra custodiatur: alienum a predicatione regni celestis astruens cursitare per domos.

THEO. Ne. s. de gula ptingeret eos reprehendi: ab alijs in alias transientes. Sequitur: Et quicunque non re. vos: nec aut. vos ex. inde ex. pul. de pe. vestris in testi. illis. Hoc autem dominus precepit ut ostenderet quod longam propter eos viam ambulauerunt: et nihil eis profuit. Uel quod nihil ab eis accepit: etiam ne quod pulverem: sed et hunc excutit: ut hoc sit in testimonium illis in redargutionem illis. **CHRY.** Uel ut sit in testimonium laboris vie quam sustinebat: peris: aut tanquam pulvis peccatorum predicationis puerat in ipsos. Sequitur: Et ecce. p. di. ut pe nitentia ageretur: et demonia multa eiecerunt et vengebatur oleo multos egrotos et sanabant. Quod oleo vengeret solus Marcus enarrat. Iacobus autem in epla sua canonica similia dicit. Oleum. n. et labores curat: et luminis et hilaritatis causa ex igit. Significat autem oleum vinctiois dei misericordiam: infirmitatis medela: et cordis illuminationem: quod totum opus a

THEO. Significat etiam gratia spiritus sancti: per quam a laboribus transmutamur: et lumen et leticia spirituale suscipimus. **BEDA:** Ubi per ab ipsis apostolis hunc sacre ecclesie morem esse traditum: ut energumini vel alij quilibet egroti vngantur oleo pontificali benedictione consecrato.

Et audiuit herodes rex: manifestum. n. factum est nomen eius. et dicebant: quia Joannes baptista resurrexit a mortuis: et propterea operantur virtutes in illo. Alij autem dicebant quia belias est. Alij vero dicebant: quia propheta est quasi unus ex prophetis. Quo audito herodes ait: Quē ego decollavi Joānes: hic a mortuis resurrexit.

GLO. Post predicationem discipulorum christi: et miraculorum operationem puenienter euangelista subiungit de fama que surgebat in populo. unde dicit: Et audiuit herodes rex.

CHRY. herodes iste filius erat primi herodis sub quo ioseph Iesus duxerat in egyptum. Tetrarcha autem Matheus notat hunc atque lucas tanquam principantem super quartam partem regni patris sui. Romani enim post mortem patris regnum in partes quatuor dividerunt. Marcus vero regem cum vocat: aut patris consuetudine: aut quia hoc loco eius pgrum exstebat. **HIERO.** Sequitur: Manifestum enim factum est nomen eius. Lucerna enim sub modio abscondi fas non est. Et dicebant. s. aliqui de turba: quia Joannes baptista resurrexit a mortuis. Et propterea operantur vir. in illo. **BEDA:** Quanta enim fuerit iudeorum invidia docemur. Ecce. n. Joānes de quo dictum est: quia signum fecit nullum a mortuis potuisse resurgere: nullo attestare credebatur: Iesum autem approbatum a deo virtutibus et signis cuius resurrectione angelis: apostoli: viri ac femine predicabant: non resurrexisse: sed furtum esse ablatum credere maluerunt. qui cum dicerent Joānes resurrexisse a mortuis: et propterea virtutes operatas esse in illo: bene de virtute resurrectionis senserunt: quia maioris potentie futuri sunt sancti cum a mortuis resurrexerint: quod fuerunt cum carnis adhuc infirmitate grauarentur. Sequitur: Alij autem dicebant: hic est.

THEO. Confutabat. n. multos homines Joānes quoniam dicebat: Semina viperarum. Sequitur: Alij autem dicebant quia propheta est quasi unus ex prophetis. **CHRY.** Mibi quod de videtur hunc prophetam dicere de quo moyses dixit: Propheta suscitabit vobis deus de fratribus vestris. Recte quod dicitur: quia manifeste dicere trepidabant hic est christus. Moyses utebantur voce propria suspitione velantes propositum suorum timore. Sequitur: Quo audito: herodes ait: Quē ego decol. Jo. hic a mortuis resurrexit. Per ironiam hoc herodes expressit pronunciat. **THEO.** Uel aliter: Scies herodes quod Joānes iustus existere sine causa occiderat: credebatur enim a mortuis resurrexisse: et ex resurrectione suscepisset miracula.

lo:ū operationem. **AVG.** de con. euan. In his autem verbis Lucas Marcus attestat: ad hoc duntaxat qd alij dixerint nō herodes Joannem surrexisse: sed hesitantes Lucas cōmōrat: herodē: verbaq; eius ita posuit dicens: Joannem ego decollavi. Quis autē est iste de quo audio talia? Intelligēdū est autē post hāc hesitationē confirmasse in animo suo qd ab alijs dicebat: cum ait pueris suis: sicut Mattheus narrat hic est Joānes baptista: ipse surrexit a mortuis. Aut ita pronuntianda sunt hec verba: vt hesitantes adhuc indicent: presertim quia et Marcus qui superius dixerat ab alijs dictū fuisse: qd Joannes a mortuis resurrexerit: in extremo tamen ipsum herodem dixisse: Nō tacet quē ego decol. Jo. hic a mort. resur. Que item verba duobus modis pronuntiari possunt: vt aut confirmantis: aut dubitantis intelligant.

Ipsē enī herodes misit ac tenuit Joannem et vinxit eū in carcerem propter herodiadē vxorem philippi fratris sui: quia duxerat eā. Dicebat. n. ioannes herodis: Non licet tibi habere vxorē fratris tui. Herodias autē insidiabatur illi et volebat occidere eū: nec poterat. Herodes autē metuebat ioannem sciens eum vīrū iustū et sanctum: et custo diebat eū: et audito eo multa faciebat: et libenter eū audiebat. Et cum dies opportunus accidisset: herodes natalis sui cenā fecit pncipib⁹ et tribunis et primis galilee. Cumq; introisset filia ipsius herodiadis et saltasset et placuisset herodi: simulq; recubentib⁹ rex ait puellē: Pede a me qd vis et dabo tibi. et iurauit illi: qd quicquid petieris dabo tibi l3 dimidiū regni mei. Que cū exisset: dixit matri sue Quid petā? At illa dixit: Caput ioannis baptiste. Cumq; introisset statim cū festinatione ad regē petiuit dicens: volo vt prōtinus des mihi in disco caput ioannis baptiste. Et pristatus est rex. Propter iusiurandū et propter simul discubentes noluit eam contristare: sed misso spiculatore precepit afferri caput ioannis in disco: et decollauit eum in carcere. Et attulit caput eius in disco: et dedit illud puellē: et puella dedit matri sue. Quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus eius: et posuerunt illud in monumento.

THEO. Ex premis Marcū euāgelista occasione su mens: hic de morte cōmōrat pcurios dicēs: Ipse. n. herodes misit ac tenuit Joannē: et vinxit eū in carcerem ppter herodiadē vxorē fratris sui: qd duxit eā. **BEDA:** Actus narrat historia philippū herodis maioris filium sub quo dñs fugit in egyptū: fratrē hui⁹ herodis sub quo passus est christus duxisse herodiadē vxorē filiam regis arethe: postea vero socerū eius exortis qbusdā genēp. simultantibus tulisse filiā suā: et in doloze mariti potis ini mici et nuptijs copulasse. qd Joānes baptista arguit herodē et herodiadē qd illicitas nuptias fecerint: et non liceat fratre vivēte germano illius vxorē ducere. **THEO.** Lex etiā scipiebat qd frater vxorē fratris acciperet cū defunctus plē nō haberet. Ibi autē erat filia: ppter qd erant nuptie scelerate. Sequitur: Herodias autē illi. illi: et vole. oc. eū: et nō poterat. **BEDA:** Timebat enī herodias ne herodes aliquādo resipisceret: vel philippo fratri suo amicus fieret: atq; illicite nuptie repudiū soluerent. Sequitur: Herodes autē metu. Jo. qd sciebat eū vīrū iustū et sanctū.

GLO. Timebat iniquā eū reuerēdo. sciebat enī eū esse iustum quo ad hoies: et sanctū quo ad deū. Et custodie-

bat eum. ne. s. ab herodiade iterificeret. Et audito eo multa faciebat. qd putauit cū spiritu dei loqui. Et libenter eū audiuit. quia reputabat vilia que ab eo dicebantur.

THEO. Vide autē quātū operat⁹ cupiscētie rabies: qd cū herodes tantā circa Joannē habebat reuerentiā et iū more hōis sit inemor: vt sue fornicationi prouideret.

REMI. sup Mattheū: Libidinosa enī voluntas cum coegit in illū manū mittere: quem sciebat iustū et sanctū. At per hoc dat intelligi qd min⁹ peccatū factū ē ei cā maioris peccati: fm illud: Qui in sordibus est: sordescat adhuc. Sequitur: Et cum dī. oppoz. acci. hero. nata. sui ce. fe. pñ. et tri. et pñmis ga. **BEDA:** Soli mortaliū herodes et pharao legunt dīe natalis sui gaudijs festiuitas celebrasse. sed vterq; rex infausto hospitio natiuitatem suam sanguine fedauit. vtz herodes tanto maiore impietate qd sanctū et innocētem doctorem veritatis occidit: et hoc p voto ac petitione saltatrici. Sequitur enī: Cumq; intro. filia ip. hero. et sal. et plac. hero. simulq; recū. rex ait: Pede a me qd vis et dabo tibi. **THEO.** Dum enī conuiuium sit: sahanas per puellā saltat: et iusiurandū perficitur sceleratū. Sequitur enī: Et iura. illi. qd quicquid pet. da. tibi: l3 dimidiū regni mei. **BEDA:** Nō excusat ab homicidio per iuramentum. ideo enī forte iurauit vt occasione inueniret occidendi. et si patris aut matris interitus postulasset: nō vtiq; concessisset herodes. Sequitur: Que cū exisset. dī. ma. sue: quid petā? At illa dī. Ca. Jo. ba. Digno operi saltatiōis: dignū postulat sanguinis premiū. Sequitur: Cumq; intro. statim cū fef. ad re. pe. dī. vo. vt pro. dec. mi. in dī. ca. io. ba. **THEO.** Maligna mulier prōtinus sibi caput Joānis dari petiit. i. statim illa hora. Timebat. n. ne herodes resipisceret. Sequitur: Et contristatus est rex.

BEDA: Consuetudinis est scripturarū: vt opinionem multorum sic narrat historicus: quō eo tempore ab omnibus credebatur: sicut et Joseph ab ipsa quoq; Maria appellat pater Jesu: ita et nunc herodes dicitur contristatus: quia hoc discubentes putabant. dissimulatoz. n. metis tristitiam preferebat in facie: cum leticiam haberet in mente: scilicet excusat iuramento: vt sub occasione pietatis impius fieret. vnde sequitur: Propter iusiurandū et propter simul discubentes noluit eam contristare. **THEO.**

PHI. Herodes quidem non sui cōpos sed voluptuosus iusiurandū impleuit: et iustuz interim. Decebat autē magis in hoc periurare et nō tam scelus operari. **BEDA:** Quod autē subdit: Et propter simul recubentes. vult omnes sceleris sui eē cōsortes: vt i luxurioso ipuroq; conuiuiu cruenta epule deferent. vñ sequitur: S3 mis. sp. p. af. ca. io. in dī. **THEO.** Spiculator carnifer dicit qui constituitur ad hoies interficiendū. **BEDA:** Non autem herodem puduit caput occisi hōis ante vīuas inferre. Phario vero nil talis vefante cōmisisse legit. Ex vtroq; tamē exemplo probatur vilius esse nobis diē mortis future timendo: et caste agendo sepius in memoriam reuocare qd diem natiuitatis luxuriando celebrare. Homo enī ad laborem nascit in mūdo: et electi ad requiē per mortem transeunt e mūdo. Sequitur: Et decol. eum in carcere: et attul. caput eius in disco: et dedit puellē: et puella dedit matri sue. **GREGO.** iij. moralium. Nō sine grauissima admiratione perpendo qd ille prophete spiritū itra matris vtrū impletus: quo inter natos mulierū nemo maior surrexit ab iniquis in carcerē mittit⁹: et pro puellē saltatu capite truncat⁹: et vir tante seueritatis pro vsu turpiū moritur. Nūquid credimus aliqd fuisse qd in eius vita: illa sic de specta mors tergeret. Sed qñ ille vel in cibo peccauit: et locustas solimodo et mel siluestre edidit: Quādo versatione sua offendere potuit qui de eremo nō recessit? Quis est qd omnipotens deus sic vehementer in hoc seculo de spiciat: quos sic sublimat ante secula elegerit: nisi hoc qd pietati fidelium pz: qñ ieciro sic eos pmit in infinis: qd videt quomō remuneret i sumis: et foras vsq; ad despecta deijciat?

deiciat: quia intus visus ad incomprehensibilia perducit. hic ergo vultusque colligit: quod illic passuri sint quos reprobat si hic sic cruciat quos amat. Sequitur: Quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus eius: et posuerunt illud in monumeto. Narrat Joseph vincit Joāne in castellis macheronta adductum: ibique trucidatum. narrat vero ecclesiastica historia sepultum eum in sebastia palestine vrbis que quondam samaria dicta est. Decollatio autem Joānis: minoratio ne fame illius qui christus a populo credebatur insinuat: sic exaltatio saluatoris in cruce perfectum designabat fidei: quia ipse qui per a turbis prophetam esse credebatur: dei filius a cunctis fidelibus agnitus. vñ Joānes quem oportebat minui: cum diurnum lumen decrescere incipit natus est: dominus autem eo tempore ante quod dies crescere incipit. **THEO.** Mystice autem hero. qui interpretatur pellicanus: populus iudeorum qui habebat vixit. s. ianē gloriā cuius filia saltat et mouet etiam nunc circa iudeos. s. falsus intellectus scripturarum: decapitauerunt siquidem Joānem. i. vrbis prophetici: et sine capite christo habet eum. **HIERO.** Vel aliter: Caput legis quod est christus de corpore abscindit populo. i. iudaico populo: et dat gentili puelle. i. romane ecclesie: et puella dat mari sue adultere. i. synagoge creditur in fine. Corpus Joānis sepelitur caput in deserto collocatur. Littera humata regit. Spiritus in altari honoratur et sumitur.

Et conuenientes apostoli ad iesum: renūciauerunt ei oia que egerant et docuerant. Et ait illis: Venite seorsum in desertum locum: et requiescite pusillū. Erant enim qui veniebant et redibant multi: et nec spatium mādū candi habebant. Et ascendentes in nauim abierunt in desertum locum seorsum. Et viderunt eos abeūtes: et cognouerunt multi: et pedestres de oibus ciuitatibus cucurrerunt illuc et prouenerunt eos. Et exiens vidit turbam multā iesus et misertus est super eos: quia erant sicut oues non habentes pastores: et cepit illos docere multa.

GLO. Postquam euangelista narravit mortem Joānis: narrata que christus cum suis discipulis post mortem Joānis egerit dicens: Et cōue. apo. ad iesum renū. ei oia que egerat docuit. **HIERO.** Ad locum. vñ exiit flumina reuer-

tunt: deo semper referunt grās missi super his que acceperant. **THEO.** Discam autem et nos cum in ministerium aliquod mittimur non elongari: et ultra promissum officium non effari: sed

minime visitare et renūciare ei oia que egimus et docuimus. **BEDA:** Nō. n. solū oia docere sed facere. non solū autem qui ipsi egerant et docuerant apostoli domino renūciante: sed etiam qui Joānes eis in docendo occupati sit passus: et sui et Joānis discipuli domino renūciat: sicut Mattheus describit. Sequitur: Et ait illis: Venite seorsum in desertum locum: et requiescite.

AVGV. de eo. euan. hoc continuo post Joānis passionem factum esse commemorat. vñ post hec facta sunt illa que prius narrata sunt: quibus motus herodes dixit: Hic est Joānes baptizans. quem ego decolauī. **THEOPHI.** In desertum autem recessit locum propter humilitatem. Quiescere autem facit christus suos discipulos: ut addiscant propositum: quod laborat in opere et frimone regem promerent: et quod non debet continue laborare.

BEDA: Que autem necessitas fuerit: cedente regi discipulis: ostendit cum subdit: Erant. n. qui veni. multi: et nec spatium manducandi habebant. ubi tamen illi felicitas de labore docentium simul et discipulorum studio demonstrat. Sequitur: Et ascende in nauim abierunt in desertum locum seorsum. Nō discipuli soli: sed assumpto domino ascendentes in nauim: locum petere desertum ut Mattheus demonstrat. Tentat autem fide turbas: petendo. n. solitudinem: an sequi carent explorat. Ille sequendo et non in iumentis aut vehiculis diuersis: sed proprio labore pedum quātā salutis sue curā gerat ostendunt.

Sequitur: Et viderunt eos abeūtes. et cogn. multi: et pedest. de oibus ciuitatibus cucurrerunt illuc et prouenerunt eos. Dum pedestres eos prouenerunt dicuntur: ostenditur quia non in aliam mariam siue iordanis ripam nauigio perueniunt discipuli eius: sed prima eiusdem regionis loca adierunt quo etiam indigene pedestres poterant prouenire. **THEO.** Ita tu christum non expectans quod ipse reuocet: sed proueneris cum prouenias. Sequitur: Et exiens vi. tur. mul. Iesus et mis. est super eos: quia erant sicut oues non habentes pastorem. Pharisei lupi existeres rapaces: non pascebant populum: sed deuorabant propter hoc ad christum verum congregantur pastorem qui tradidit illis cibum spirituales. s. verbi dei. vnde sequitur: Et cepit eos docere multa. Vident. n. eos qui miraculo:um occasione eum sequebantur pro longitudine vie fessos eorum misertus: voluit eorum satifacere voluntati docendo eos. **BEDA:** Mattheus dicit quod curauit languidos eorum. h. est. n. vera ceter pauperum misereri: eis veritatis viam docendo aperire: et molestias corporales auferre. **HIERO.** Mystice autem seorsum ducit dominus quos elegit: ut iter malos viuentes: mala non intendant: ut loth in sodomis: et iob in terra hus: et abdias in domo achab. **BEDA:** Derelicta etiam iudea in deserto ecclesie predicatores sancti qui apud iudeos tribulationum sarcina premebantur: de gratia fidei gentibus collata requies nacti sunt. **HIERO.** Pusilla tamen est h. sanctis reges longus labor. sed postea dicit illis: ut requiescant a laboribus suis. Sicut autem in arca noe animalia que intus erant foris mittebantur: et que foris erant intro erant: sic agitur in ecclesia. iudas recessit: latro accessit. sed quid receditur a fide in ecclesia non est requies sine merito. Rachel. n. plorans filios suos noluit consolari. non est etiam hoc pulchrum in quo bibitur vinum nouum: cum cantabitur canticum nouum ab hominibus nouis cum mortale hoc induerit immortalitatem. **BEDA:** Christum autem petentem desertum gentium: multe fidelium caterue relictis menibus pasce conuersationis sequuntur.

THEO. preponens dominus quod vtilius est. s. cibum sermonis dei: deinde etiam corporale cibum prouidit: turba ad cuius narrationem euangelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accessit discipulus eius. Deser. lo. est hic. **BEDA:** Hora multa vespertinus tempus dicit. vñ Lucas dicit: Dies autem cepit declinare. **THEO.** Vnde autem quomodo discipuli christi circa hominum amorem perficiunt. turbas. n. misertus accedunt ad christum: et per eis intercedunt. Dominus autem tetrauit eos si eius virtutem tantam esse cognouerant quod turbas pascere posset. vñ sequitur: Et respondens ait illis: Date eis man. **BEDA:**

bus ciuitatibus cucurrerunt illuc et prouenerunt eos. Dum pedestres eos prouenerunt dicuntur: ostenditur quia non in aliam mariam siue iordanis ripam nauigio perueniunt discipuli eius: sed prima eiusdem regionis loca adierunt quo etiam indigene pedestres poterant prouenire. **THEO.** Ita tu christum non expectans quod ipse reuocet: sed proueneris cum prouenias. Sequitur: Et exiens vi. tur. mul. Iesus et mis. est super eos: quia erant sicut oues non habentes pastorem. Pharisei lupi existeres rapaces: non pascebant populum: sed deuorabant propter hoc ad christum verum congregantur pastorem qui tradidit illis cibum spirituales. s. verbi dei. vnde sequitur: Et cepit eos docere multa. Vident. n. eos qui miraculo:um occasione eum sequebantur pro longitudine vie fessos eorum misertus: voluit eorum satifacere voluntati docendo eos. **BEDA:** Mattheus dicit quod curauit languidos eorum. h. est. n. vera ceter pauperum misereri: eis veritatis viam docendo aperire: et molestias corporales auferre. **HIERO.** Mystice autem seorsum ducit dominus quos elegit: ut iter malos viuentes: mala non intendant: ut loth in sodomis: et iob in terra hus: et abdias in domo achab. **BEDA:** Derelicta etiam iudea in deserto ecclesie predicatores sancti qui apud iudeos tribulationum sarcina premebantur: de gratia fidei gentibus collata requies nacti sunt. **HIERO.** Pusilla tamen est h. sanctis reges longus labor. sed postea dicit illis: ut requiescant a laboribus suis. Sicut autem in arca noe animalia que intus erant foris mittebantur: et que foris erant intro erant: sic agitur in ecclesia. iudas recessit: latro accessit. sed quid receditur a fide in ecclesia non est requies sine merito. Rachel. n. plorans filios suos noluit consolari. non est etiam hoc pulchrum in quo bibitur vinum nouum: cum cantabitur canticum nouum ab hominibus nouis cum mortale hoc induerit immortalitatem. **BEDA:** Christum autem petentem desertum gentium: multe fidelium caterue relictis menibus pasce conuersationis sequuntur.

Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic: et iam hora preteritū dimitte illos ut eūtes in primas villas et vicos emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Eunt enim annis ducētes denarij panes: et dabis illis mādūcare. Et dicit eis: Quot panes habetis? Ite et videte. Et cum cognouissent dicunt: quinquaginta et duos pisces. Et precepit illis ut accubere facerent omnes semper tribernia super viride fenū. Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. Et acceptis quinqz panibz et duobus piscibus intuens in celum: benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos: et duos pisces diuisit oibus. Et mādūcauerunt oēs: et saturati sunt. Et susulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos: et de piscibus. Erant autem qui manducauerunt quinqz milia virozm.

THEO. preponens dominus quod vtilius est. s. cibum sermonis dei: deinde etiam corporale cibum prouidit: turba ad cuius narrationem euangelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accessit discipulus eius. Deser. lo. est hic. **BEDA:** Hora multa vespertinus tempus dicit. vñ Lucas dicit: Dies autem cepit declinare. **THEO.** Vnde autem quomodo discipuli christi circa hominum amorem perficiunt. turbas. n. misertus accedunt ad christum: et per eis intercedunt. Dominus autem tetrauit eos si eius virtutem tantam esse cognouerant quod turbas pascere posset. vñ sequitur: Et respondens ait illis: Date eis man. **BEDA:**

Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic: et iam hora preteritū dimitte illos ut eūtes in primas villas et vicos emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Eunt enim annis ducētes denarij panes: et dabis illis mādūcare. Et dicit eis: Quot panes habetis? Ite et videte. Et cum cognouissent dicunt: quinquaginta et duos pisces. Et precepit illis ut accubere facerent omnes semper tribernia super viride fenū. Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. Et acceptis quinqz panibz et duobus piscibus intuens in celum: benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos: et duos pisces diuisit oibus. Et mādūcauerunt oēs: et saturati sunt. Et susulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos: et de piscibus. Erant autem qui manducauerunt quinqz milia virozm.

THEO. preponens dominus quod vtilius est. s. cibum sermonis dei: deinde etiam corporale cibum prouidit: turba ad cuius narrationem euangelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accessit discipulus eius. Deser. lo. est hic. **BEDA:** Hora multa vespertinus tempus dicit. vñ Lucas dicit: Dies autem cepit declinare. **THEO.** Vnde autem quomodo discipuli christi circa hominum amorem perficiunt. turbas. n. misertus accedunt ad christum: et per eis intercedunt. Dominus autem tetrauit eos si eius virtutem tantam esse cognouerant quod turbas pascere posset. vñ sequitur: Et respondens ait illis: Date eis man. **BEDA:**

Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic: et iam hora preteritū dimitte illos ut eūtes in primas villas et vicos emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Eunt enim annis ducētes denarij panes: et dabis illis mādūcare. Et dicit eis: Quot panes habetis? Ite et videte. Et cum cognouissent dicunt: quinquaginta et duos pisces. Et precepit illis ut accubere facerent omnes semper tribernia super viride fenū. Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. Et acceptis quinqz panibz et duobus piscibus intuens in celum: benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos: et duos pisces diuisit oibus. Et mādūcauerunt oēs: et saturati sunt. Et susulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos: et de piscibus. Erant autem qui manducauerunt quinqz milia virozm.

THEO. preponens dominus quod vtilius est. s. cibum sermonis dei: deinde etiam corporale cibum prouidit: turba ad cuius narrationem euangelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accessit discipulus eius. Deser. lo. est hic. **BEDA:** Hora multa vespertinus tempus dicit. vñ Lucas dicit: Dies autem cepit declinare. **THEO.** Vnde autem quomodo discipuli christi circa hominum amorem perficiunt. turbas. n. misertus accedunt ad christum: et per eis intercedunt. Dominus autem tetrauit eos si eius virtutem tantam esse cognouerant quod turbas pascere posset. vñ sequitur: Et respondens ait illis: Date eis man. **BEDA:**

Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic: et iam hora preteritū dimitte illos ut eūtes in primas villas et vicos emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Eunt enim annis ducētes denarij panes: et dabis illis mādūcare. Et dicit eis: Quot panes habetis? Ite et videte. Et cum cognouissent dicunt: quinquaginta et duos pisces. Et precepit illis ut accubere facerent omnes semper tribernia super viride fenū. Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. Et acceptis quinqz panibz et duobus piscibus intuens in celum: benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos: et duos pisces diuisit oibus. Et mādūcauerunt oēs: et saturati sunt. Et susulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos: et de piscibus. Erant autem qui manducauerunt quinqz milia virozm.

THEO. preponens dominus quod vtilius est. s. cibum sermonis dei: deinde etiam corporale cibum prouidit: turba ad cuius narrationem euangelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accessit discipulus eius. Deser. lo. est hic. **BEDA:** Hora multa vespertinus tempus dicit. vñ Lucas dicit: Dies autem cepit declinare. **THEO.** Vnde autem quomodo discipuli christi circa hominum amorem perficiunt. turbas. n. misertus accedunt ad christum: et per eis intercedunt. Dominus autem tetrauit eos si eius virtutem tantam esse cognouerant quod turbas pascere posset. vñ sequitur: Et respondens ait illis: Date eis man. **BEDA:**

Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic: et iam hora preteritū dimitte illos ut eūtes in primas villas et vicos emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Eunt enim annis ducētes denarij panes: et dabis illis mādūcare. Et dicit eis: Quot panes habetis? Ite et videte. Et cum cognouissent dicunt: quinquaginta et duos pisces. Et precepit illis ut accubere facerent omnes semper tribernia super viride fenū. Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. Et acceptis quinqz panibz et duobus piscibus intuens in celum: benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos: et duos pisces diuisit oibus. Et mādūcauerunt oēs: et saturati sunt. Et susulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos: et de piscibus. Erant autem qui manducauerunt quinqz milia virozm.

THEO. preponens dominus quod vtilius est. s. cibum sermonis dei: deinde etiam corporale cibum prouidit: turba ad cuius narrationem euangelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accessit discipulus eius. Deser. lo. est hic. **BEDA:** Hora multa vespertinus tempus dicit. vñ Lucas dicit: Dies autem cepit declinare. **THEO.** Vnde autem quomodo discipuli christi circa hominum amorem perficiunt. turbas. n. misertus accedunt ad christum: et per eis intercedunt. Dominus autem tetrauit eos si eius virtutem tantam esse cognouerant quod turbas pascere posset. vñ sequitur: Et respondens ait illis: Date eis man. **BEDA:**

Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic: et iam hora preteritū dimitte illos ut eūtes in primas villas et vicos emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Eunt enim annis ducētes denarij panes: et dabis illis mādūcare. Et dicit eis: Quot panes habetis? Ite et videte. Et cum cognouissent dicunt: quinquaginta et duos pisces. Et precepit illis ut accubere facerent omnes semper tribernia super viride fenū. Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. Et acceptis quinqz panibz et duobus piscibus intuens in celum: benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos: et duos pisces diuisit oibus. Et mādūcauerunt oēs: et saturati sunt. Et susulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos: et de piscibus. Erant autem qui manducauerunt quinqz milia virozm.

THEO. preponens dominus quod vtilius est. s. cibum sermonis dei: deinde etiam corporale cibum prouidit: turba ad cuius narrationem euangelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accessit discipulus eius. Deser. lo. est hic. **BEDA:** Hora multa vespertinus tempus dicit. vñ Lucas dicit: Dies autem cepit declinare. **THEO.** Vnde autem quomodo discipuli christi circa hominum amorem perficiunt. turbas. n. misertus accedunt ad christum: et per eis intercedunt. Dominus autem tetrauit eos si eius virtutem tantam esse cognouerant quod turbas pascere posset. vñ sequitur: Et respondens ait illis: Date eis man. **BEDA:**

Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic: et iam hora preteritū dimitte illos ut eūtes in primas villas et vicos emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Eunt enim annis ducētes denarij panes: et dabis illis mādūcare. Et dicit eis: Quot panes habetis? Ite et videte. Et cum cognouissent dicunt: quinquaginta et duos pisces. Et precepit illis ut accubere facerent omnes semper tribernia super viride fenū. Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. Et acceptis quinqz panibz et duobus piscibus intuens in celum: benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos: et duos pisces diuisit oibus. Et mādūcauerunt oēs: et saturati sunt. Et susulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos: et de piscibus. Erant autem qui manducauerunt quinqz milia virozm.

THEO. preponens dominus quod vtilius est. s. cibum sermonis dei: deinde etiam corporale cibum prouidit: turba ad cuius narrationem euangelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accessit discipulus eius. Deser. lo. est hic. **BEDA:** Hora multa vespertinus tempus dicit. vñ Lucas dicit: Dies autem cepit declinare. **THEO.** Vnde autem quomodo discipuli christi circa hominum amorem perficiunt. turbas. n. misertus accedunt ad christum: et per eis intercedunt. Dominus autem tetrauit eos si eius virtutem tantam esse cognouerant quod turbas pascere posset. vñ sequitur: Et respondens ait illis: Date eis man. **BEDA:**

Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes: Desertus est locus hic: et iam hora preteritū dimitte illos ut eūtes in primas villas et vicos emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait illis: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Eunt enim annis ducētes denarij panes: et dabis illis mādūcare. Et dicit eis: Quot panes habetis? Ite et videte. Et cum cognouissent dicunt: quinquaginta et duos pisces. Et precepit illis ut accubere facerent omnes semper tribernia super viride fenū. Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. Et acceptis quinqz panibz et duobus piscibus intuens in celum: benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos: et duos pisces diuisit oibus. Et mādūcauerunt oēs: et saturati sunt. Et susulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos: et de piscibus. Erant autem qui manducauerunt quinqz milia virozm.

THEO. preponens dominus quod vtilius est. s. cibum sermonis dei: deinde etiam corporale cibum prouidit: turba ad cuius narrationem euangelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accessit discipulus eius. Deser. lo. est hic. **BEDA:** Hora multa vespertinus tempus dicit. vñ Lucas dicit: Dies autem cepit declinare. **THEO.** Vnde autem quomodo discipuli christi circa hominum amorem perficiunt. turbas. n. misertus accedunt ad christum: et per eis intercedunt. Dominus autem tetrauit eos si eius virtutem tantam esse cognouerant quod turbas pascere posset. vñ sequitur: Et respondens ait illis: Date eis man. **BEDA:**

Proouocat etiā apostolos: hoc dicens ad fractionē panis: vt illis se nō hēre testatib⁹: magnitudo signi notior fieret. **THEOPH.** Discipuli aut arguebant eū tāq⁹ ignorante quod illis esset necessariū ad tantā multitudinē turbaz pascendā: vñ turbati rñdēt. **Seqt. n.** Et dixit eis: Cū res emamus de. ou. pa. 7 o abi. illis man. **AVG.** de cō. euā. Hoc Philippus apud Joānē rñdet: s; Marc⁹ a discipulis rñsum eē p memo: at: volens intelligi hoc ex ore ceteroz philippū rñdisse: q⁹ 7 plurale numez p singulari vñtūssime ponere potuerit. **Seqt. Et** dicit eis: Quot pa. habe. ite 7 vi. hoc a dñō factū eē ceteri euangeliste p termiserūt. **Seqt. Et** cum cog. dicit: qnq; 7 ou. pi. **Q**uandreas apud Joānē de qnq; panib⁹ 7 duob⁹ piscibus suggesterit: hoc ceteri euangeliste plurale numez p singulari ponētes: ex discipuloz psona retulerūt. **Seqt. Et** pce. illi vt accū. fa. om. fm. p. u. sup. vi. fe. 7 discu. i. partes p cen. 7 qnq;. **Q**uā Lucas dicit qnquagenos iussos eē discubere: **Marcus** vō qnquagenos 7 cētenos: ideo nō hic mouet: q; vñ parte dicit: alter totū. **Qui. n.** de cētenis retulit: h retulit qd ille ptermisit. **THEO.** Per hoc aut dat itel ligi q sequestratis discubuerūt p partes 7 ptes. i. greco. n. qd h dī f; p tubernia duplicat: ac si diceret: p tubernia. **Seqtur:** Et acce. qnq; panī. 7 duob⁹ pisci. intucns i ce. bñ dixit 7 fre. pa. 7 de. dī. vt po. an. eos: 7 duos pisces diuisit oib⁹. **CHRY.** Decent aut in celū asperit: q; in defeto māna accipietes iudei: de deo dicere attētauerūt. Nun qd poterit dare panē: Ne vō hoc ptingat anq⁹ faceret ad patrē retulit qd erat facturū. **THEO.** Intuef etiā in celū: vt nos instrueret a deo petere elcāz 7 nō a diabolo sicut faciunt illi: q alienis iniuste laboribus nutriunt. **Ex** hoc etiā turbis tñc innuit q nō esset deo pñus: s; deū inuocaret. **Dat** aut panē discipulis apponendūz turbis: vt tractando panē non dubiū s; miraculū videat. **Seqt. Et** mā. oēs: 7 sa. sunt. 7 sustu. reli. freg. xj. copbi. Duodecim cophini supabūdant fragmentoz: vt quolibz apostoloz vñū cophinū sup humez appoztare: ieffabile miraculū videat. **Supabūdantis. n.** virtutis erat nō solū tot homines pascere: s; 7 tantā supabūdantiā relinquere fragmentoz. **Moyfes. n.** rñ māna dabat: fm vñusculūq; necessitatē illud largiebat. **supfluz vō** vermib⁹ scaturiebat. **Helias** etiā viduā pascens: q⁹ tūz ei erat sufficiens tribuebat. **Iesus** vero tanq⁹ dñs supabūdant opabat. **BEDA:** Mystice aut oīe declinata turbas saluato: rñc: q; vel sine seculoz ppinquante: vel cū sol iusticie p nobis occubuit: a spiritalis in edie sumus tabe saluati. **puocat** apostolos ad fractionē panis: insinuās q quotidie p eos ieiunia sūt cor da nra pascēda: cor. 2. s. l. f. 7 creplū. **Per** qnq; panes qn q; moſaice legis libi: p duos pisces pſalmi sunt 7 pphete figurati. **THEO.** Vel duo pisces sunt piscato: rum finones. s. eplē 7 euangeliū. **BEDA:** Quia vō qnq; sūt exterioris hoīs sensus: qnq; milia viri dñm secuti desi gnant eos q in seculari adhuc hitu positi: exteriorib⁹ bñ vti nouerunt. **GREGO.** xvi. mora. Diuersi cōiūanti um discubitus dñstinctiones ecclaz: que vñā catholicam faciūt designāt. **Jubilei** aut reges qnq; genarij numeri mystico pñct. 7 qnquagenarij bis ducit vt ad centenarijz pueniat. **Quia** g pus a malo descit ope vt p aia pleni d escat i cogitatioe: aliq qnquagenarij: aliq centeni discubūt. **BEDA:** sup fenū aut discubētes dñcis pascunt alimē tis: qui p cōmētiam calcatis edcupiscētis audiēdis iplē dīsq; dei verbis opam ipendūt. **Saluato:** aut non noua creat cibaria: q; veniēs i carne nō alia q p dīcata sūt p dī cat: sed legis 7 pphetaz scripta q; grauida sint mysterijs grē demonstrat. **Intuef** i celū vt ibi lucē doceat eē quere n dā. **frangit** 7 an turbas ponēda distribuit discipul: q; sa cramēta pphete sanctis doctoib⁹ q hec toto oze p dī cēt patefecit. **Qd** turbis supest a discipulis tollit: q; sacra tioza mysteria q a rudib⁹ capi nequeūt: nō negligēt omī tēda: s; sunt inq̄reda pfectis. **Nā** p cophinos. xj. aposto

li 7 sequētes doctores figurāt: foris qdē hoīb⁹ despecti: s; itus salutaris cibi reliquijs cumulati. **Cōstat. n.** copbi. nos opa seruilia geri solere. **HIERO.** Vel duodecim cophini pleni fragmentis colligunt: cū sint sup ibi onos m dicātes. xj. tribus israel: q sunt fragmenta ab aaz: isaac: 7 iacob: qñ ex israel reliquie salue sicut.

Et statim coegit discipulos suos ascēdere na uim vt preccederent eum trans fretūz ad bethsaidā dum ipse dimitteret populū. **Et** cū dimississet eos abijt in montē ozare. **Et** cum sero esset erat nautis in medio mari: 7 ipse solus in terra. **Et** vidēs eos laborantes in remigando: erat. n. ventus cōtran eis: 7 circa quartā vigiliā noctis venit ad eos am bulans supra mare: 7 volebat preterire eos. **Tril** li vt viderunt eum ambulantem supra mare: pu tauerunt fantasma esse 7 exclamauerunt. **Oēs. n.** viderunt eum: 7 conturbati sunt. **Et** statim locut⁹ est cum eis: 7 dixit eis: **Confi** lite: Ego sum. **Noli** te timere. **Et** ascendit ad illos in nauim: 7 cessauit ventus. **Et** plus magis intra se stupebant. **Nō. n.** intellexerunt de panibus. **Erat. n.** cor. corum ob cecatum.

GLO. Dñs qdē i miraclo panū q eēt p dīto: rex ondit nūc aut abulādo sup vndas q hēret cor p ab oīz peccatozū graue die libez edocuit 7 i placādo vētoz: vñdūz q; rabie sedādo q; elemētis dñares monstrauit. **vñ dī:** Et statim coe. dī. suos asc. na. vt h. cū trās fretū ad Beth. cum ipse dimitt. populū. **CHRY.** Dimittit qdē pplm i bñdī etioe 7 aliq; curatioib⁹. **Coegit** aut discipulos: q; nō de facili ab eo poterāt separi: 7 h qdē tū p p nīmū affectum. quē ad eū hēbāt: q; sollicitabant q̄liter ad eos venire.

BEDA: Merito aut mouet quō Marc⁹ dicat pacto miraculo panū: o discipulos veniſſe trās fretū ad bethsaidā: cū videat lucas dicere q; i locis bethsaidē scū fuerit miraculū illud: nisi forte itelligam q; lucas aut i o cphilo cū qdē bethsaidā: nō ipi tūma ciuitati: s; loca defri ad cā pñctis eē designata. **Marc⁹** autē dicit vt pcederēt ad bethsaidā vbi ipa ciuitas notat. **Seqt. Et** cū oī. eos abijt i montē ozare. **CHRY.** Q; decet itelligere de chulio s; q; ē hō: hoc etiā fecit iherūs nos assiduos esse i oratioe.

THEO. Dimissa aut turba ascēdit ozare. **reges. n.** i. lēnū oratio exigit. **BEDA:** Nō oīs aut q orat ascēdit i montē: s; q bñ orat: q deū orādo qrit. **Qui** vō de oīuū is aut honore seculi aut de inimici morte obsecrat: pñctis iſimis iacēs viles ad deū pces mittit. **Quare** aut oīs ei missio p pſo i montē ozatur abierit: Joānes declarat dīcēs Iesus g cū cognouisset q; vēturi eēt vt raperēt eū: face rent cū regē fugit itez i montē ipse sol. **Seqt. Et** cū sero dī set: erat nautis i medio ma. 7 ipse sol i terra. **THEO.** Permissit aut oīs pſclitari discipulos vt patentes fierē. vñ nō statim eis adiit: s; p totā noctē pſclitari pmissit: vt co ceret eos patient expectare: 7 nō a pñcipio spare i tribu latōib⁹ subsidij. **Seqt. n.** Et vidēs eos labo. i remi. erat enī vent⁹ pñ: eis: 7 circa quartā vigi. noctis venit ad eos amb. sup. ma. **CHRY.** Quatio: vigiliās noctis oīe sa cra scriptura: vñquaq; diuidēs i tres horas. vñ quartā vigiliā dicit: q ē post hora nonā. s. i hora. x. vel postioria hora. **Seqt. Et** vō. pte. **AVG.** de cō. euā. **Q**uō aut h in telligere potuerūt: nisi q; i diuersuz ibat: eos volēs pñt re tāq⁹ alienos a qb⁹ ita nō agnoscebat: vt fantasma pte rer. **Seqt. At** illi vt vī. eū. am. super. ma. pu. fan. esse: 7 ex clama. oēs enī eum vidē. 7 cōtur. sunt. **THEO.** Unde autē qm cū christus debebat cor. pericula p pſclere: tunc maiorē eis incurrit timorē. **Sed** statim p voces pſostauit.

eos. Sequitur. n. Et statim locutus est euz eis: et dixit eis: Confidite: ego sum. n. time. **CHRY.** Statim aut in voce cognouerunt eum: et timor solutus est. **AVGV.** de con. euan. Quid ergo eos volebat pterire: quos pauentes ita pfirmat: nisi qd illa voluntas pterendi ad eliciendu illu cla more valebat: cui subueniri oportebat. **BEDA:** Scripsit aut Theodorus saratanus quodaz eps: corpale pondus no habuisse dnm fz carne: fz absqz pondere sup mare ambulasse: fz fides catholica pondus fz carne bre cu pdicat. **Alit. n.** Dionysius: Ignoramus qliter no ifusis pedibus corporeale pondus hntibz? materiale onus: deambulabat in humidat et instabilez substantia. **THEO.** Dei de per introitu in nauicula dñs pfectus tepestat. Sed qd eni: Et alce. ad ill. i. na. 7 cess. vent. Magnu qd miraculu est qd ambulat dñs sup mare: fz tepstat 7 ventis pries tas opposita fuerunt ppter maius miraculu. Apostoli eni et miraculo dñs panu no itelligetes chisti potetia: nuc ex maris miraculo pleni? cognouerunt. vñ seqt: Et pl? ira se stupebant. Non. n. intel. de panibus. **BEDA:** Stupebant qd carnales adhuc discipuli vñuz magnitudi nem: necdu tñ in eo vitatē diuine maiestatis cognoscere valebant. vñ sequi: Erat. n. cor eoz obcecatus. Mystice autē labor discipulor in remigando 7 ventus prius: labores sancte ecclesie designat: que inter vndas seculi ad uersantes: 7 imudoz flatus spiritui: ad quietez patrie celestis puenire conat. Pene autē dñs: qz nauis erat i medio maris: 7 ipse solus in terra: qd nonnqz ecclesia tantis gentiliu pssuris afflicta est: vt redemptor ipsi? ea pñs deseru isse videret. Sed videt dñs suos laborantes in mari: qz eos ne in tribulationibus deficiat: suerpectu pietatis corroborat: 7 aliqui manifesto adiutorio liberat. Quarta autē vigilia venit ad eos diluculo appropinquare: qz hō mites cu ad superni lumē pñdij exerent: aderit dñs 7 tentationu pericula sopient. **CHRY.** Vel pma vigilia est vsqz ad diluuiū: secūda vsqz ad moysen: tertia vsqz ad aduentu dñi: in quarta venit dñs 7 discipulis locut. ē. **BE DA:** Sepe aut fideles in tribulatione positos: superna pietas deseruisse vñs est: vt quasi laborantes i mari discipulos pterire iesus voluisse putaret. Adhuc aut heretici putant fantasima fuisse dñm: nec verā assumpsisse carnē de virgine. **HIERO.** Dicit autē eis: Confidite: ego sum. qz videbim? eu sicuti est. Cessauit aut ventus 7 pcel la lectu sedente. i. regnate in nauī que est vniuersa ecclesia.

BEDA: In quocūqz etiā corde p graz sui adest amor: mox vniuersa vitioz 7 aduersariorū mudi siue spirituum malignorū bella cōpessa qescunt. **Et cum transiret assens venerunt in terrā geneareth: 7 applicuerūt. Cūqz egressi essent de nauī continuo cognouerunt eum: 7 percurrentes vniuersam regionē illam ceperant in grabatis eos q se male habebāt circūferre vbi audiebāt euz esse. Et quocūqz introiebat in vicos vel in villas aut ciuitates: in plateis ponebāt infirmos: 7 deprecabatur eū vt vel simbrā vestimenti eius tangeret. Et quotquot tangebant eū salui fiebant.**

GLO. Quia euangelista exposuerat piculū quod discipuli in nauigando sustinuerāt: 7 quomō fuerant libera ti: nunc ostēdit quo nauigando peruenierūt: dicens: Et euz transire. perue. in terraz gene. 7 applicuerūt. **THEO.** Post magnum aut spaciū tēporis ad predictum locū do min? transiretauit. Et ideo euangelista subdit: Cūqz egres si essent. de nauī continuo cognouerunt eū. s. icole. **BE DA:** Cognouerunt autē eum timore: no facie vel pñs si gnorum magnitudine 7 vultu plurimis notus erat. Vide autē quāta fides sit hominū terre geneareth: vt nō pre sentium tñ salute contenti sint: sed mittant ad alias p cir-

cuitum ciuitates: quo omnes currant ad medicū. vnde se quitur: Et pcur. vniuer. regi. illaz: ceperunt in graba. illos qui se male habebant circūferre vbi audi. eū esse.

THEOPH. Non. n. ad domos inuitabant eum vt curaret: sed magis ipsi male hntes afferebant ad euz. vñ etiam sequitur: Et quocūqz introi. in vicos aut in vil. aut in cui. in plateis ponebant infirmos 7 deprecabatur eū vt vel simbrā vest. eius tangerent. Miraculum eni quod circa mulierem emorossam contigerat: ad aures multorū deuenerat: 7 multā fidez eis dabat ex qua sanabatur. Sequitur eni: Et quotquot tangebant eū: salui fiebant. **BEDA:** Mystice autem simbrā vestimenti eius minimū mandatu intellige: quod quicūqz trāsgressus fuerit: minimus vocabitur in regno celorum: vel assumptionez carnis per quā venimus ad verbuz dei: 7 illius postea frui mur maiestate. **HIERO.** Quod aut dñs: Et quotquot tangebant eum: salui fiebant. implebitur quando fugiet do lor 7 gemitus.

VII.

Et cōuenerūt ad eū pharisei 7 qdā de scribis: venientes ab hierosolymis. Et cū vidisset quosdā ex discipulis eius cōibus manib? i. non lotis māducare panes vituperauerūt. Pharisei. n. 7 oēs iudei nisi crebro lauauerūt manus nō manducāt: tenētes traditionē seniorum: 7 a foro nisi baptizentur: nō comedūt: 7 alia multa sunt que tradita sunt illis seruare: baptismata calicum 7 vireoz 7 eramētozū 7 electoz. Et interrogabāt eū pharisei 7 scribe: Quare discipuli tui nō ambulant iuxta traditionē senior: sed cōibus manibus manducant panē? At ille rīdens dixit eis: Bñ. pphetāuit **Isaias de vobis hypocritis: sicut scriptum est: Popul? hic labijs me honorat: cor aut eoz longe est a me. In vanum autē me colūt docentes doctrinas 7 precepta hoīuz. Relinquētes eni mandatu dei tenetis traditiones hominū baptismata vireoz 7 calicūz 7 similia his facitis multa. Et dicebat illis: Vñ irritum fecistis preceptum dei: vt traditionē vestrā seruetis. Moyses eni dixit: Honora patrē tuū 7 matrē tuā: 7 q maledixerit patri vel matri morte moriat. Vos autē dicitis: Si dixerit homo patri aut matri corban: quod est donū quodcūqz ex me tibi pfuerit: 7 vltima nō dimittitis eum quicūqz facere patri suo aut matri: rescindentes verbū dei per traditionē vsqz quā tradidistis. Et similia huiusmōdi multa facitis.**

BEDA: Hoies terre geneareth q minus docti videbā tur: nō solū ipsi veniūt: fz 7 suos infirmos adducūt ad dñz vt vel simbrā ei? mercant cōtingere. At vero pharisei 7 scribe q doctores eē populi debuerāt nō ad querēdu me delā: fz ad mouendas questionū pugnas ad dñm cōcurrunt. vñ dñs: Et cōuenerūt ad eū pha. 7 qdā de scri. ve. ab hiero. 7 cū vi. quosdā de disc. eius cōibus ma. i. nō lotis. mā. pa. vituperauerūt. **THEO.** Discipuli nāqz dñi i. structi ea q virtutis tñ sunt opari nō lotis manib? simplici ter comedebāt. pharisei aut volētes occasionē inuenire: b. acceperūt: 7 non vtiqz vituperabāt eos vt legis trāsgres sores: fz qz traditōes senior trāsgrediebant. vñ sequitur: Pharisei enīz 7 omnes iudei nisi crebro la. ma. non mā. te. tradi. senior. **BEDA.** Spiritualia enī pphetarū verba carnaliter accipientes: que illi de cordis 7 operis castigatione pcepiebāt: dicentes: Lauamini 7 mudi estote 7 mudamini qui fertis vasa domini. isti de corpore solo